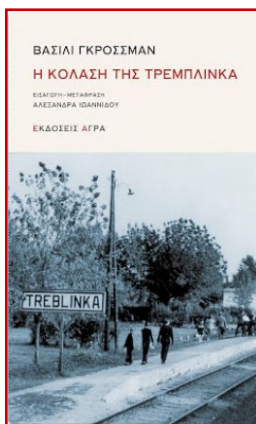

Βιβλιοπαρουσίασις

Βασίλι Γκρόσμαν

Ἡ κόλαση τῆς Τρεμπλίνκα

Εἰσαγωγή-Μετάφραση: *Αλεξάνδρα Ἰωαννίδου.*

Ἐκδόσεις: *«Ἄγρα».*

Ἐκδοση Α΄: *Ἀθήνα, Ὀκτώβριος 2020.*

Σελίδες *134 (12,5 x 21 ἐκ.).*

Πρόλογος

«Ἄκόμα καὶ νὰ διαβάξεις κάτι τέτοιο εἶναι ἀνείπωτα δύσκολο. **Ἄς** μὲ πιστέψουν οἱ ἀναγνώστες, μοῦ εἶναι ἐξίσου δύσκολο νὰ τὸ γράφω. **Μπορεῖ** κάποιος νὰ ρωτήσῃ: **“Γιὰ** ποῖό λόγο νὰ τὰ γράφουμε, γιὰ ποῖό λόγο νὰ τὸ θυμίζουμε ὅλ’ αὐτά;”

Τὸ χρέος τοῦ συγγραφέα εἶναι νὰ διηγῆται τὴ φρικτὴ ἀλήθεια, τὸ χρέος τοῦ πολίτη-ἀναγνώστη εἶναι νὰ τὴ γνωρίζῃ. **Ὅποιος** στρέφει τὸ βλέμμα ἀπὸ τὴν ἄλλη, ὅποιος κλείσει τὰ μάτια καὶ προσπεράσει, θὰ προσβάλλῃ τὴ μνήμη τῶν νεκρῶν.

* * *

Τὸ κείμενο *Ἡ Κόλαση τῆς Τρεμπλίνκα* τοῦ Βασίλι Γκρόσμαν εἶναι ἡ πρώτη μαρτυρία στὸν κόσμο γιὰ στρατόπεδο συγκέντρωσης. **Ὁ** συγγραφέας εἶναι πολεμικὸς ἀνταποκριτὴς τοῦ ρωσικοῦ στρατοῦ ποὺ φτάνει στὴν Τρεμπλίνκα τὸ καλοκαίρι τοῦ 1944. **Ὁ** Γκρόσμαν προσπαθεῖ νὰ περιγράψῃ στὴν *Κόλαση τῆς Τρεμπλίνκα* τὸ ἀδύνατο νὰ εἰπωθεῖ. **Ἀγγίζει** τὰ ὅρια τῆς γραφῆς.

Ἐξετάζοντας τὰ ἀφηγηματικὰ χαρακτηριστικὰ τῆς *Κόλα-*

σης τῆς Τρεμπλίνκα πὸ καλοῦνται νὰ ὑπογραμμίσουν τὸ πρωτόγνωρο καὶ ἀνίερο τῆς ἐξόντωσης χιλιάδων ἀνθρώπων, παρατηρεῖ κανεὶς ὅτι οἱ πληροφορίες ξεδιπλώνονται σιγὰ σιγὰ, διαδοχικὰ, παράλληλα μὲ τὴν πορεία θανάτου τῶν πρωταγωνιστῶν αὐτῆς τῆς τρομακτικῆς ἀφήγησης. Ἐεκινώντας ἀπὸ τὸ ἤρεμο, εἰδυλλιακὸ τοπίο τοῦ πευκόφυτου, «πληκτικού», καθὼς λέει ὁ ἀφηγητής, τοπίου τῆς πολωνικῆς ἐπαρχίας, ἡ πληροφόρηση τοῦ ἀναγνώστη ἀκολουθεῖ σὰν σὲ κάποιου εἶδους θρίλλερ τῆ σταδιακῆ ἀποκάλυψη καὶ συνειδητοποίηση τῆς πραγματικότητος σὲ μιὰ μαρτυρικὴ διαδρομὴ πρὸς τὸ θάνατο καὶ συγχρόνως πρὸς τὴν ἀλήθεια.

Στὴν Κόλαση τῆς Τρεμπλίνκα ὁ Γκρόσμαν παρατηρεῖ μὲ ἐνάργεια καὶ φρικιάζει μὲ τὴ μεθοδικότητα καὶ τὴν ὀργάνωση τῆς μαζικῆς δολοφονίας, τὴν ὁποία παρομοιάζει ἐπανειλημμένως μὲ βιομηχανία: Πρόκειται, τονίζει, γιὰ τὸ στρατόπεδο ὡς ἐργοστάσιο παραγωγῆς θανάτου, γιὰ «σφαγείο-ἰμάντα παραγωγῆς».

Μὲ τὸν τίτλο ἤδη τοῦ κειμένου του, ὁ Γκρόσμαν ἀναφέρεται στὴν Τρεμπλίνκα ὡς «κόλαση» μιλώντας γιὰ «κύκλους» σὲ μιὰ σαφῆ σύνδεση μὲ τὴν Κόλαση τοῦ Δάντη: «**Ἄ**ς περιηγηθοῦμε λοιπὸν στοὺς κύκλους τῆς κόλασης τῆς Τρεμπλίνκα».

Λίγο ἀργότερα αὐτὴ ἀκριβῶς τὴ μετωνυμία θὰ χρησιμοποιήσει καὶ ὁ Πρίμο Λέβι.

«**Κ**αὶ ὅλοι αὐτοὶ οἱ χιλιάδες, οἱ δεκάδες, οἱ ἑκατοντάδες χιλιάδες ἄνθρωποι, ὅλα αὐτὰ τὰ φοβισμένα, γεμῆτα ἐρωτηματικὰ μάτια, ὅλα αὐτὰ τὰ νεανικὰ καὶ τὰ γερασμένα πρόσωπα, οἱ καλλονές μὲ τίς μαῦρες μποῦκλες καὶ τὰ χρυσὰ μαλλιά, οἱ καμπουριασμένοι καὶ ἀκατάστατοι, οἱ καραφλοὶ γέροι, οἱ δειλοὶ ἔφηβοι – ὅλοι ἐνώνονταν σὲ ἓνα καὶ μοναδικὸ ποτάμι πὸν κατάπινε καὶ τὴ λογικὴ, καὶ τὴν ὑπέροχη ἀνθρώπινη ἐπιστήμη, καὶ τὴν ἀγάπη τῶν κοριτσιῶν, καὶ τὴν ἀπορία τῶν παιδιῶν, καὶ τὸ βῆχα τῶν γερόντων, καὶ τὴν ἀνθρώπινη καρδιά. [...]».

* * *

Περιεχόμενα

Αλεξάνδρα Ἰωαννίδου.

Γραφή: **Μ**ιὰ πορεία θανάτου. **Ε**ἰσαγωγή.

Βιβλιογραφία **Ε**ἰσαγωγῆς.

Βασίλι Γκρόσμαν. **Ἡ** κόλαση τῆς Τρεμπλίνκα.

